

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 6. grudnia 1910.

Treść: (212 i 213.) 212. Rozporządzenie, którem ustanawia się warunek koncesyi dla przemysłu wyrabiania wody sodowej. — 213. Rozporządzenie, dotyczące przydzielenia gmin Karłowice Wielkie i Karłowice Małe do okręgu Sądu powiatowego w Wszetynie.

212.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrami spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty, oraz robót publicznych z dnia 29. listopada 1910,

którem ustanawia się warunek koncesyi dla przemysłu wyrabiania wody sodowej.

Na zasadzie § 24., ustęp 1. i 2. i § 57., ustęp 3. ustawy z dnia 5. lutego 1907. Dz. u. p. Nr. 26, dotyczącej zmiany i uzupełnienia ordynacyi przemysłowej, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Przemysłowe prowadzenie wyrobu wody sodowej z dodatkami lub bez nich przywiązuje się do warunku koncesyi bez względu na to, czy przemysł ten stanowi jedyny przedmiot uprawnienia przemysłowego, czy też bywa wykonywany w połączeniu z innym przedsiębiorstwem.

§ 2.

Do rozpoczęcia przemysłu tego wymaga się prócz dopełnienia warunków, przepisanych dla samodzielnego prowadzenia wszelkich przemysłów (§§ 2. do 10. ordynacyi przemysłowej), nadto zaślubienia na zaufanie w odniesieniu do przemysłu, odpowiedniego lokalu przemysłowego oraz szczególnego uzdatnienia przez wykazanie co najmniej dwuletniego praktycznego^{*)} zatrudnienia w przemyśle wyrobu wody sodowej, w przedsiębiorstwie aptecznym albo w obrocie towarowym przy sprzedaży materiałów aptecznych.

Miejsce dowodu tego może zastąpić świadectwo uczęszczania ze skutkiem pomyślnym do państwowego zakładu naukowego przemysłowego albo do takiegoż zakładu niepaństwowego, posiadającego prawo publiczności, z nauką dzienną (z wyłączeniem szkół przemysłowych dopełniających), na jednoroczny kurs naukowy kupiecki, państwowy lub niepaństwowy lecz posiadający prawo publiczności, albo do takiej samej szkoły handlowej dwuklasowej, następnie świadectwo z ukończenia z dobrym postępem czterech niższych klas szkoły średniej państwowej lub niepaństwowej z prawem publiczności (gimnazjum, szkoły realnej, gimnazjum realnego), wreszcie świadectwo z uczęszczania z pomyślnym wynikiem na jednoroczny kurs naukowy, połączony z szkołą wydziałową w myśl rozporządzenia Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1903, Dziennik rozporządzeń ministerjalnych Nr. 37, zawsze jednak w połączeniu z dowodem co najmniej sześciomiesięcznego praktycznego zatrudnienia przy wyrobie wody sodowej.

Dowód szczególnego uzdatnienia, wspomniany w ustępie poprzedzającym, należy uważać za dostarczony także wówczas, gdy wykazano uczęszczanie na przedmioty chemiczno-techniczne w jednej z akademii albo ukończenie z wynikiem pomyślnym oddziału chemiczno-technicznego w jednej z wyższych szkół przemysłowych albo ukończenie wyższej szkoły handlowej (akademii handlowej), i to państwowej lub niepaństwowej lecz z prawem publiczności.

§ 3.

Udzielając koncesyę na prowadzenie tego przemysłu, należy uwzględnić nadto stosunki lokalne.

Władza nadająca koncesyę może ją cofnąć, jeżeli nie puszczono przedsiębiorstwa w ruch w ciągu sześciu miesięcy po udzieleniu koncesyi albo jeżeli

poźniej przez równie długi przeciąg czasu zaszła przerwa w ruchu.

§ 4.

Ubikacje robocze, służące do przemysłowego wyrobu wody sodowej, muszą odpowiadać warunkom, wskazanym ze względu na czystość, jaka ma panować w ubikacjach tych, i ze względu na utrzymanie w czystości przyrządów i sprzętów, potrzebnych przy fabrykacji.

Ubikacje te muszą odpowiadać w ogólności odnośnym przepisom rozporządzenia ministerialnego z dnia 23. listopada 1905, Dz. u. p. Nr. 176, dotyczącego ogólnych przepisów dla ochrony życia i zdrowia robotników. Muszą one być w szczególności jasne, dać się dobrze przewietrzać i mieć podłogę nieprzepuszczalną, łatwą do oczyszczenia; podłoga ta powinna mieć takie nachylenie, aby rozlane płyny mogły łatwo spływać.

Ściany ubikacji roboczych muszą być gładko otynkowane i zaopatrzone aż do wysokości co najmniej dwóch metrów powyżej podłogi w powłokę, dającą się zmywać.

Używanie ubikacji roboczych do innych czynności, nie będących w związku z fabrykacją, tudzież na mieszkanie, pralnie lub kuchnie jest niedopuszczalne.

§ 5.

Przyrządy i inne urządzenia fabryczne, służące do wyrobu wody sodowej, należy zawsze utrzymywać w czystości.

Miedziane lub brązowe przyrządy do mieszania i mieszańdła, tudzież wszystkie mosiężne lub miedziane części przyrządów, które wchodzi w styczność z wodą lub kwasem węglowym, muszą być powleczone czystą cyną bez domieszki ołowiu.

Do doprowadzania kwasu węglowego lub wody gazowej nie można używać rur, zrobionych z ołowiu, cynku i wulkanizowanego kauczuku, zawierającego cynk lub antymon; przy użyciu cyny dopuszczalna jest zawartość ołowiu w wysokości najwyższej jednego procentu; rury miedziane lub mosiężne muszą być powleczone czystą cyną bez domieszki ołowiu.

Pobieranie należy utrzymywać zawsze w dobrym stanie.

§ 6.

Naczynia do mieszania należy poddać urzędowej próbie ciśnienia hydraulicznego, zanim weźmie się je do użytku; ciśnienie próbne ma wynosić półtorej wysokości najwyższego ciśnienia, stosowanego przy fabrykacji. Co do każdej próby naczynia takiego wystawione będzie potwierdzenie, które należy przechowywać w przedsiębiorstwie dla przeglądu przez organa władzy.

§ 7.

Przy każdym naczyniu do mieszania lub przewodzie, prowadzącym do niego, musi znajdować się wentyl bezpieczeństwa, nastawiony na najwyższe ciśnienie dopuszczalne przy fabrykacji, tudzież manometr, zaopatrzony w odpowiedni znaczek maksymalny, i nasada manometru kontrolnego z zwojem nakrętkowym Whitwortha o trzech czwartych cala angielskiego.

§ 8.

W naczyniu do mieszania nie wolno trzymać zapasu wody sodowej; jeżeli więc fabrykacja ma doznać dłuższej przerwy, należy wylać do szczętu wodę sodową z naczynia do mieszania i wypłukać je czystą wodą, zanim fabrykacja rozpocznie się na nowo.

§ 9.

Do wyrobu wody sodowej oraz do czyszczenia przyrządów i naczyń wolno używać tylko takiej wody, którą uznano za zupełnie zdtną do użytku ludzkiego po przeprowadzeniu badania chemicznego, a w razie potrzeby według uznania władzy także badania bakteriologicznego. Źródło, z którego sprowadza się wodę, należy chronić przed zanieczyszczeniem i zachowywać przy braniu wody jak największą czystość.

Dowozenie i donoszenie wody do zakładu fabrycznego z źródła jej pobierania, położonego poza zakładem, jest niedozwolone.

W miejscowościach, gdzie istnieją wodociągi publiczne, dostarczające wody do picia, należy zaprowadzić bezpośrednie połączenie między wodociągiem i przyrządami, służącymi do wyrobu wody sodowej.

§ 10.

Kwas węglowy, używany do nasycania wody, musi być wolny od zanieczyszczeń szkodliwych dla zdrowia, tudzież innych zanieczyszczeń, upośledzających użycie wody i jej smak. Jeżeli kwas węglowy wywiązuje się na miejscu, musi się przeprowadzić go przed wpuszczeniem do zbiorników gazowych co najmniej przez dwa naczynia płuczkowe, z których pierwsze ma mieścić w sobie roztwór sody. Płyny, służące do płukania, muszą być odnawiane w naczyniach płuczkowych w miarę potrzeby, najmniej jednak raz na dzień.

§ 11.

Do koniecznych manipulacji z kwasem siarkowym należy używać takich naczyń i środków pomocniczych, które ile możności wykluczają uszkodzenie robotników przez kwas.

§ 12.

Płynny kwas węglowy może być używany tylko w takich naczyniach (butlach stalowych, odbieralnikach), które odpowiadają co do jakości i urzędowego wypróbowania odnośnym przepisom, obowiązującym każdorazowo przy przewożeniu kolejowym.

Naczyni tych nie wolno toczyć ani rzucać i należy je zawsze tak ustawiać względnie przechowywać, aby były chronione przed oddziaływaniem ciepła, a zwłaszcza nie były wprost wystawione na promienie słoneczne.

Dla zwiększenia równowagi tych naczyń należy użyć w razie potrzeby odpowiednich podkładów.

§ 13.

Pomiędzy zbiornikiem z kwasem węglowym a przyrządem do mieszania należy umieścić pewnie funkcjonujący wentyl dla ograniczania ciśnienia.

§ 14.

Każdy przyrząd do zlewania musi być zaopatrzony w odpowiednio silny płaszcz ochronny z blachy lub siatki drucianej, który ma osłaniać naczynie, przeznaczone do napełnienia (ochraniacz flaszek).

Robotnikom, zatrudnionym przy przyrządach do zlewania, należy dostarczyć drucianych masek na twarz i skórzanych mankietów.

§ 15.

Naczynia już napełnione (flaszki, syfony) należy w ubikacji roboczej tak ułożyć, a w razie potrzeby przez ustawienie ściany ochronnej tak zabezpieczyć, aby uszkodzenie robotników wskutek pęknięcia naczynia było wykluczone.

§ 16.

Stop cynowy na główki metalowe do zamknięcia flaszek (zamknięcia syfonowe) może zawierać najwyżej dziesięć procent ołowiu. Rurka, którą woda w syfonach wznosi się do góry, musi być szklana.

§ 17.

Wyrabiający wodę sodową winni dbać o utrzymanie w czystości flaszek na wodę sodową i innych naczyń, używanych do jej sprzedaży (bomb itp.). Flaszki, na których dnie lub ścianach osiadł osad, są wyłączone od sprzedaży.

§ 18.

Przed otwarciem przedsiębiorstwa wyrobu wody sodowej należy stwierdzić zdolność lokalu fabrycznego i wody, która ma być używana. Badanie

jakości wody należy przeprowadzić także w tych wypadkach, w których posiadacz przedsiębiorstwa zamierza używać innej wody, a nie tej, którą dopuszczono do użycia.

§ 19.

Władze przemysłowe mają czuwać nad dokładnem przestrzeganiem zarządzeń powyższych za pośrednictwem częstych rewizji ubikacji fabrycznych i ich urządzenia.

§ 20.

Władzom przemysłowym jest zastrzeżone nadto osobne przemysłowo-policyjne unormowanie przemysłu wyrobu wody sodowej.

§ 21.

Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia, które nie podlegają powszechnym ustawom karnym, mają być karane według postanowień karnych ordynacji przemysłowej.

§ 22.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie uchyla się rozporządzenie ministerjalne z dnia 13. października 1897, Dz. u. p. Nr. 236.

Haerdtl wtr.

Ritt wtr.

Stürgkh wtr.

Weiskirchner wtr.

213.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 30. listopada 1910,

dotyczące przydzielenia gmin Karłowice Wielkie i Karłowice Małe do okręgu Sądu powiatowego w Wszetynie.

Na zasadzie ustawy z dnia 11. czerwca 1868, Dz. u. p. Nr. 59, wydziela się gminy Karłowice Wielkie i Karłowice Małe z okręgu sądowego Różnów, powiat polityczny Międzyrzecze Wołoskie i przydziela je do okręgu sądowego Wszetyń, powiat polityczny Wszetyń.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. marca 1911.

Hochenburger wtr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte I. 24,
także w roku 1911. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słowenskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1911** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K.** Pojedyncze jego części można odbierać w miejscu lub otrzymywać bezpłatnie pocztą.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte I. 24, i nabywać tamże także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyla się abonentom tylko po poprzedniemu złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia pocztowego należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik	1849 za	4 K 20 h	Rocznik	1870 za	2 K 80 h	Rocznik	1891 za	6 K — h
"	1850	10 " 50 "	"	1871	4 " — "	"	1892	10 " — "
"	1851	2 " 60 "	"	1872	6 " 40 "	"	1893	6 " — "
"	1852	5 " 20 "	"	1873	6 " 60 "	"	1894	6 " — "
"	1853	6 " 30 "	"	1874	4 " 60 "	"	1895	7 " — "
"	1854	8 " 40 "	"	1875	4 " — "	"	1896	7 " — "
"	1855	4 " 70 "	"	1876	3 " — "	"	1897	15 " — "
"	1856	4 " 90 "	"	1877	2 " — "	"	1898	6 " — "
"	1857	5 " 70 "	"	1878	4 " 60 "	"	1899	10 " — "
"	1858	4 " 80 "	"	1879	4 " 60 "	"	1900	7 " — "
"	1859	4 " — "	"	1880	4 " 40 "	"	1901	6 " — "
"	1860	3 " 40 "	"	1881	4 " 40 "	"	1902	7 " 50 "
"	1861	3 " — "	"	1882	6 " — "	"	1903	9 " — "
"	1862	2 " 80 "	"	1883	5 " — "	"	1904	5 " — "
"	1863	2 " 80 "	"	1884	5 " — "	"	1905	6 " — "
"	1864	2 " 80 "	"	1885	3 " 60 "	"	1906	12 " — "
"	1865	4 " — "	"	1886	4 " 60 "	"	1907	13 " — "
"	1866	4 " 40 "	"	1887	5 " — "	"	1908	9 " — "
"	1867	4 " — "	"	1888	8 " 40 "	"	1909	8 " 50 "
"	1868	4 " — "	"	1889	6 " — "			
"	1869	6 " — "	"	1890	5 " 40 "			

Genę sprzedaży rocznika 1910 poda się do wiadomości z początkiem stycznia 1911.

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyszuje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które zaginęły lub doszły w stanie wadliwym, reklamować należy najpóźniej w **przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej w **przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg I. 16.

Po upływie tego terminu można pojedyncze części Dziennika ustaw państwa dostać wyłącznie tylko za opłatą ceny handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy od roku 1849. i **wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy od roku 1870. są całkowicie uzupełnione, przeto można nabyć w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte Nr. 24., nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część wszystkich tych roczników po cenie handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione zostało uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.